

Adina Grigore
Georgeta-Mihaela Crivac

Cristina Ipate-Toma
Nicoleta-Sonia Ionică

Elena-Olivia Șerban
Maria-Magdalena Nicolescu

În caruselul vacanței

Fișe interdisciplinare
clasa a IV-a

Editura Ars Libri

CUPRINS

UNITATEA I	4
ODINIOARĂ de Barbu Ștefănescu-Delavrancea.....	4
UNITATEA II	11
VOINICUL de Emil Gârleanu.....	11
UNITATEA III	17
RĂZBUNAREA IEPURELUI - poveste chinezească.....	17
UNITATEA IV	23
CĂLDURĂ MARE de Ion Luca Caragiale.....	23
UNITATEA V.....	30
DOMNIȚA TRANDAFIRILOR.....	30
UNITATEA VI.....	38
REVEDERE de Ștefan Octavian Iosif.....	38
UNITATEA VII.....	44
CARUL FRÂNT – nevoia învață pe om de Anton Pann.....	44
UNITATEA VIII.....	51
MICUL PRINȚ de Antoine de Saint-Exupéry.....	51
UNITATEA IX.....	59
LEGENDA RÂNDUNICII.....	59
UNITATEA X	67
RÂNDUNICA.....	67
UNITATEA XI.....	73
SĂRĂCUTUL...! de Emil Gârleanu	73
UNITATEA XII.....	79
LA CIREȘE de Ion Creangă.....	79
UNITATEA XIII	86
CASTELUL BRAN.....	86
UNITATEA XIV	91
COPIII DIN CRÂNG de Konstantin Ușinski.....	91

Toate aplicațiile/ sarcinile semnalate cu sunt exerciții interactive ce pot fi rezolvate împreună/ alături de alte persoane.

UNITATEA I

• Textul literar narativ • Ortografia • Planul simplu al localității • Numere naturale cuprinse între 0 -1000000 • Aflarea numărului necunoscut • Probleme care se rezolvă prin operațiile aritmetice cunoscute • Ordinea efectuării operațiilor și folosirea parantezelor rotunde • Scrierea numerelor cu cifre romane • Trecutul și prezentul din jurul nostru • Orizontul local • Relieful • Cunoașterea lumii prin călătorii • Cicluri de viață în lumea vie • Relații dintre viețuitoare și mediul lor de viață • Comportamente moral - civice

ODINIOARĂ

de Barbu Ștefănescu-Delavrancea

Anii trec așa de repede, că nu-ți dai seama când și cum cutare flăcău, rotar ori grânar, s-a schimbat în moș cutare, de unde și până unde un bujor de fată, să o fi sorbit într-o lingură cu apă de dragă ce-ți era, să te pomenești cu ea zbârcită, cărunțită, apoi albă-colilie.

Așa curge vremea, și pe noi nu ne lasă în urmă, ci ne târăște cu ea până la hotarul vieții. Ei, câte se duc cu zilele și ce triste minuni ni se arată de ieri până azi! Câte ne mai așteaptă de azi până mâine!

În curtea bisericilor vechi, cruci de piatră și de lemn, uneori câte două-trei în același cuib, umbrite de vișini și de pruni. Rămâi pe gânduri. Parc-ai vrea să știi cine odihnește sub pământul încărcat cu ștevie și cu urzici... Parc-ai vrea să afli ce locșor a căzut la fiecare din cei ce odihnesc acolo... Cu mulți ai copilărit, mulți te-or fi mângâiat și pe unii poate că i-ai iubit.

E trist. Dar e și mai trist să te reîntorci, după mai mulți ani, din pustiuri, coleg de liceu cu Delavrancea la „Sfântul Sava”, cu care acesta a locuit la Paris în 1882-1884, frate cu Dinu Radu Golescu.

La marginea capitalei, departe de zgomot și de făpturile pizmașe, între oraș și ogoarele țărănești, se întindea, înflorind, mahalaua grânarilor. Mergea bine de la Dumnezeu. Unde își punea creștinul vatra, se prindea pe tâlpoaie neclintite. Casele văruiute se afundau în grădini cu rogoade, veselie copiilor. Pe-alocurea viile se mlădiau, încărcate cu ciorchini, pe aracii plecați de greutatea rodului. Țăranii cu dare de mână se îndesau să-și găsească loc între grânari. Era o fierbere de muncă, o dragoste de propășire și-o frăție de trai, că nu se mai pomenea așa mahala tihnită și harnică.

Când sosea câte un jupân, ori nea cutare, călare pe rotașul din stânga, plesnind voinicește în naintași, lelițele, cumetrele, finele, suratele îi ieșeau voioase înainte, îl opreau din drum și-l zăpăceau cu cercetările. Grânarul, cu o mână în brâu, cu alta pe hățuri, cu biciul pe după gât, le răspundea cu rânduială, să nu lase pe nici una mânărită.

— Nea Mitrane, ai întâlnit, p-ale drumuri, pe alde dumnealui? (Și „dumnealui” îi era bărbatul.)

— Da, cumetriță, descarcă la Oltenița.

— Nea Mitrane, ai văzut pe bâcu? (Și „bâcu” îi era tată-său.)

— Da, fină, cale d-o zi, și vine, e sănătoșel, tare mare.

— Nea Mitran, ne-ai întâlnit flăcăul? (Și „flăcăul” era frate-său.)

— Cică a câștigat bune părăluțe. Dar tu, când ne-i întinde halageaua nunții?

Și așa, cu una, cu două, până le dădea de rost, apoi toate alergau, ca un stol de vrăbii speriate, care încotro ședeau, ca să spuie veste bună și noroc pe la cei de-acasă.

Chiaburii se înmulțeau. Copii rumeni și bucălați goneau cu ghiozdanele la școala din curtea bisericii, să plătească sfântoica pe lună dascălului Nicuță și să învețe slove noi, să citească

pe felurime, să scrie pe platcă și, hei! mai târziu, să învântească tocul pe hârtie, ca niște logofeți.

În serile de vară, mai ales pe lună, toată mahalaua ieșea pe prispă ori pe laița de lângă poarta mică și poveștile începeau lungi și nesfârșite. Bunicile și mumele își luau nepoții și copiii cei mai mici, prâslele, în poală și le spuneau câte-n lună și-n soare. Ba de turci, ba de tătari, ba de calmuci, ba de căpcăunii cu două guri, ba de muscali, ba de nemții cu coadă, mă rog, din câte omul apucă și vede, aude și nu uită.

Și când liliicii goneau de-a lungul drumurilor, copiii măricei părăseau scurteica bunicii pentru ca să arunce după ei cu căciulile, strigând de la ștreaje până la biserică :

— Liliac... liliac,
trage noaptea la conac,
din cloponița bătrână,
hop, o dată, hop, de două,
pân' la nouă...
Liliacii dacă scapă
sub căciulă fac calpacă.

Și de veneau Floriile, Paștele cu hainele noi, Sfântul Ilie cu pepenii de Pantilimon, Moș Ajunul cu colindețele, această prăsilă voinică și vioaie umplea mahalaua de veselie și de năzdrăvănii.

La Ignat, când zăpada cădea de două palme, porcii înjunghiați asmuțeau câinii, guițând de se cutremura pământul. Fumul focurilor, în care îi pârăleau până la șorici, acoperea cerul mahalalei ca o ceață deasă și fără căpătâi...

Așa îi mergea, pe acele vremuri, omului, în bine și de-a bună. Case noi se clădeau întruna. Ogrăzile se făceau mai dese și mai frumoase, împodobite primăvara cu stufuri de flori, iară vara mlădiate până la pământ de rod bogat și felurit. De-atunci tot să fi trecut cincisprezece ani de zile.

În ziua de azi, bătrânii s-au dus după tărâmul ăsta. Casele vechi, nespoite, dărâmate, fără garduri, mărturisesc că sărăcia s-a încuibat în locul belșugului de-odinioară. Azi tot e de-a valma, căci toate sunt de-a valma când bietul creștin nu mai are ce ocroti. Grajdurile, ulucile cu porțile mari au fost aruncate în sobă, pe gerul Bobotezei. Curțile, pline altădată de păsări, azi sunt pustii. Abia câte un câine pocălit mai hămăie și te vestește că e la locaș de om.

Copiii sunt galbeni și slabi, zdrențăroși și fără chef, căci la Paște n-au cu ce se înnoi, la Moși n-au cu ce să-și cumpere fluiere și hârâitori. Zmeurile nu mai vâjâie pe la Sân-Petru. Dascălul Nicuță nu mai cântă cu o sută de băieți într-un glas: O daată-i una, uuna! doórdó pătrú!

Nunta de azi se cheamă sărăcie la sărăcie, botezul, din cumetrie cu chef și lăutari, se numește belea la capul omului.

Grânarii au ajuns la două mârtoage de cai și nu mai pun în căruțele cu coviltir patru chile mari.

Toată mahalaua a sărăcit și se-ngroapă în ruine și bozii. Și, spre batjocură, soarta a făcut să se ridice în locul bisericuței (plină al'dată de credincioși la sărbători), biserică mare și falnică, dar goală chiar la sărbătorile împărătești. În locul școalei lui Nicuță, școala primăriei, ca un palat frumos, încăpător, dar pustiu și fără spor la carte.

— Ce e asta, lele Ancuțo? am întrebat măhnit, privind în toate părțile. Și de ce-ați ajuns în halul ăsta?

— Ei, maică, ce e de la Dumnezeu și de la stăpânire este. Iacă școală mare, iacă biserică frumoasă, dar de ce le-or mai fi ridicat în mijlocul dărâmăturilor eu nu pricep... Uite, ne-am stins în câțiva ani. Se zice că acele mașini blestemate de drumuri-de-fier au luat cheagul grânarilor noștri. Apoi de, o fi, n-o fi... Atât, mamă, știu că odinioară copiii își numărau anii după casele noi care se ridicau, azi își socotesc vârsta după casele care se dărâmă.

Și bătrâna plecă cu donițele spre puțul cu două roate.

1. Răspunde la întrebări.

Despre ce vremuri povestește Barbu Ștefănescu-Delavrancea?

Unde se întindea mahalaua grânarilor?

Despre ce sărbători religioase își amintește autorul?

2. Completează cadranele.

<p>I. Alcătuieste enunțuri în care cuvintele subliniate în text să aibă alte sensuri decât cele din text.</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>II. Scrie cuvinte cu același sens pentru următoarele:</p> <p>boacăna tărâm praf miriște neam morman odinioară mlădiere.....</p>
<p>III. Scrie adjective potrivite pentru următoarele substantive:</p> <p>noapte vară..... floare..... vânt</p>	<p>IV. Completează după model:</p> <p>(un) copil (niște) copii (toți) copiii</p> <p>oaspete macaragiu fiu</p>

3. Completează cu cel, ce-l, cea, ce-a.

Fructul _____ mai gustos este piersica.

_____ spus mama că va cumpăra?

_____ de acolo este fiul meu.

Mioara este _____ mai rapidă atletă.

De _____ muștră pe _____ din cameră?

Vreau _____ mai mare bucată de brânză, vă rog!

_____ întrebat tata?

Profesorul _____ chestionează pe elev este atent la răspunsurile primite.

4. Desenează planul simplu al cartierului sau localității în care locuiești, folosind semnele convenționale învățate.

5. Cu familia...

Discută cu bunicii sau cu părinții tăi despre un obicei din localitatea ta, care s-a păstrat de pe vremea străbunilor. Descrie acest obicei.

6. Ce fel de jucării aveau copiii?

Odinioară	În prezent
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>
<hr/>	<hr/>

7. Unitățile de timp istoric sunt:

☐ ziua	☐ deceniul	☐ ora
☐ luna	☐ veacul	☐ mileniul
☐ anul	☐ anotimpurile	☐ epoca istorică

8. Între membrii familiei se stabilesc relații de:

a) colaborare	c) respect
b) afecțiune	d) concurență

9. Numerotează corespunzător ordinii în care se desfășoară etapele din ciclul de viață al unui om.

☐ adolescența	☐ maturitatea
☐ pubertatea	☐ copilăria
☐ tinerețea	

10. Completează.

Locul de unde răsare Soarele se numește _____ sau _____.

Locul unde apune Soarele se numește _____ sau _____.

Nord (N) sau _____.

Sud (S) sau _____.

Estul (E), Vestul (V), Nordul (N) și Sudul (S) sunt numite _____.

11. Realizează corespondența prin numărare, împreună cu un prieten sau coleg. Verificați-vă, folosind diferite surse de informare (internet, cărți etc.).

Marco Polo 1

Cristofor Columb 2

Fernando Magellan 3

Nicolae Milescu Spătaru 4

Robert Peary și Frederick Cook 5

Emil Racoviță 6

Iuri Gagarin 7

Neil Armstrong și Edwin Aldrin 8

A ajuns în America.

A călătorit pe vasul „Belgica”.

Au fost primii oameni care au ajuns pe Lună.

A călătorit spre China.

A făcut prima călătorie în jurul Pământului.

Primul om care a călătorit în Cosmos.

Au ajuns la Polul Nord în 1909.

A călătorit în Rusia și China.

12. Principalele forme de relief sunt:

a) grindurile, delta, câmpiile și podișurile;

b) luncile, munții, trecătorile și dealurile;

c) munții, dealurile, podișurile și câmpiile.

13. Totalitatea animalelor formează:

a) fauna

b) flora

c) vegetația

14. Scrie:

- cel mai mic și cel mai mare număr impar de 6 cifre;
- cel mai mare număr par de 5 cifre distincte;
- cel mai mic număr de 6 cifre distincte;
- cel mai mare număr de 4 și 5 cifre distincte.

15. Scrie toate numerele de 6 cifre, folosind o singură dată cifrele: 6, 8, 7, 9, 1, 0.

16. Ordonează crescător numerele: 156 024, 155 989, 900 001, 98 497, 98 499, 16 209.

17. Ordonează descrescător numerele: 707 089, 717 029, 259 084, 17 915, 179 150, 36 098.

18. Suma a trei numere este 43 103. Știind că primul este 15 690, iar al doilea de 6 ori mai mic, află al treilea număr.

19. Află suma numerelor a și b, știind că:

$$a \times 6 = 341\ 010$$

$$b = a : 5$$

20. Se dau numerele: $a = (6 + 24 : 6) \times 2 - 81 : 9$.

$$b = (64 : 8 \times 5) : 8 + 6 \times 5$$

Încercuiește afirmația adevărată: $a < b$, $a = b$, $a > b$.

21. Ordonează crescător numerele: CDX, MXLVIII, LXXIX, DLX, DCC.

22. Scrie cu cifre arabe următoarele numere: XL, XC, LX, MCDXX, CIX, MCCXLVIII.

23. Scrie cu cifre romane următoarele numere: 217, 1 564, 912, 76, 2 349, 787.

24. Află numărul necunoscut din egalitatea:

$$(25 \times a + 250) : (35 : 7) - 25 = 75$$

AUTOEVALUARE →☆☆☆

Colorează un număr de stele care să reflecte gradul tău de mulțumire în ceea ce privește modul de rezolvare a sarcinilor din această unitate.

FOARTE MULȚUMIT! ☆☆☆ MULȚUMIT! ☆☆☆ POT MAI MULT! ☆

UNITATEA IX

- Textul literar narativ • Cuvântul. Propoziția/ Enunțul • Ortografia • Intuirea relațiilor simple dintre cuvinte: subiect-predicat • Cuvinte cu aceeași formă și înțeles diferit • Intuirea claselor morfologice
- Axa de simetrie • Perimetrul • Figuri geometrice • Corpuri geometrice • Probleme care se rezolvă prin operațiile aritmetice cunoscute • Elemente de geografie regională • Epoca modernă

LEGENDA RÂNDUNICII

Într-o țară depărtată, demult, demult, trăia o zână tânără și frumoasă. Ea avea o singură fetiță, pe care o chema Rândunica. Și fetița era bună, frumoasă și cuminte.

Nu departe de castelul zânei, trăia Baba-Cloanța, o babă colțoasă și urâtă foc. Odată, baba zări pe fetița cum alerga după fluturi, printre niște flori albe ca zăpada. Și îndată, cum avea inima veninoasă, puse gând rău asupra ei.

A doua zi, pe când Rândunica se juca voioasă cu fluturașii, Baba-Cloanța se repezi asupra ei, o luă și o duse departe, departe. Acolo o prefăcu într-o fetiță mică cât un degetar și-i dete drumul în grădină. Biata Rândunica plângea zi și noapte după mămica ei, dar nimeni nu o auzea.

Un vântuleț ușor, zefirul, trecu pe acolo și i se făcu milă de plânsul fetiței. O luă pe aripile lui, ca să o ducă acasă la mămica ei. Merse zefirul, merse mult, zbură zile și nopți, dar acasă la Rândunica nu putu să ajungă. De oboseală, fu nevoit să lase fetița într-o grădină. Dar minune! Fetița se schimbă acum într-o floriceică albă și rotunjoară. Era însă tot mânănită și plângea mereu.

Dumnezeu din cer, care vede și aude toate, auzi și plânsul fetiței și trimise un înger s-o întrebe ce vrea.

– De ce plângi, Rândunico?

– Cum să nu plâng?! Eram o fetiță ca toate celelalte și răutatea unei babe urâte m-a făcut așa de mică, încât mă pot ascunde sub un mănunchi de frunze, și m-a dus departe de mămica mea.

– Și acum ce doriștii ai, fetițo?

– Aș vrea să fiu o păsărică, numai așa Baba-Cloanța nu m-ar mai ajunge și aș zbura la mama.

– Facă-se voia ta! zise îngerul.

Atunci, din floriceică albă și rotundă, ieși o păsărică și zbură repede ca o săgeată. Chiar și până azi, rândunica este cea mai ageră păsărică. Ea zboară fără odihnă. De cum se apropie iarna, această păsărică pleacă spre țări depărtate, peste munți și peste mări, iar pe câmpuri se mai găsesc niște floricele albe și fragede, numite „rochița-rândunicii”.

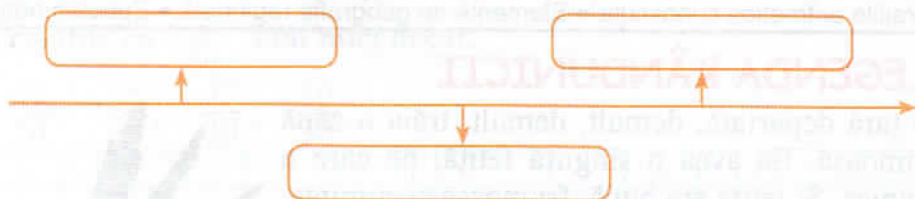
1. Cine i-a pus gând rău fetiței?

2. Florile printre care alerga Rândunica erau:

- a) roșii ca focul
- b) aurii ca soarele
- c) albe ca zăpada
- d) albastre ca marea

3. Care a fost motivul pentru care zefirul a luat-o pe Rândunica pe aripile sale?

4. Notează, pe axa timpului, toate transformările prin care trece Rândunica, în ordine cronologică.

5. Cum crezi că s-a simțit Rândunica atunci când a fost transformată într-o pasăre? Argumentează-ți răspunsul.

6. Folosind imaginile și întrebările de mai jos, formulează propoziții inspirate din text.

CINE?

CE FACE?

CINE?

CE FACE?

UNDE?

CINE?

CE FEL DE?

CE FACE?

UNDE?

7. Alege cuvintele potrivite pentru a forma propoziții dezvoltate.

Păsărica zboară

Îngerul a transformat

Rândunica se juca

Fetița se schimbă

fără odihnă, din floare, ca o săgeată, într-o floriceică albă, voioasă, cu fluturașii, într-o pasăre, fetița.

8. Bifează enunțurile în care cuvântul subliniat este subiect.

- Noi vorbim românește.
- Românul ajunge acum.
- Am ascultat cântece românești.

- Pomii au fost tăiați de pădurari.
- Pădurea ne asigură aerul curat.
- Este un loc împădurit.

- Familia este foarte importantă.
- Sunt familiarizat cu aceste locuri.
- Îmi este familiar acest cuvânt.

Observă cuvintele subliniate și încearcă să găsești familia de cuvinte pentru copil și a scrie.

copil

a scrie

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

9. Încercuiește formele corecte.

- Fata/ fetele au împletit coronițe de flori.
- Eu/ noi ascult ciripitul păsărilor.
- Prietenul/ prietenii vrea să meargă cu tine.
- Cartea/ cărțile răspunde tuturor întrebărilor tale.

10. Completează propozițiile, folosind cuvintele **var și **v-ar**.**

- ajuta Mama – Pădurii să o găsiți pe Rândunica?
- Era Baba – Cloanța urâtă și albă, vopsită parcă cu pe față.
- plăcea să fiți transformați într-o pasăre?
- Casa zânei era acoperită cu pietre și

11. Completează propozițiile, folosind cuvintele potrivite. Precizează ce părți de propoziție sunt acestea.

..... strălucește pe cerul înstelat.

Cu pași mici, se apropie de casa pădurarului.

Copilele cele mai frumoase coroane de flori.

Toate viețuitoarele pădurii pe regele pădurii.

Cei mici la jucării cu figurine din desene animate.

a purta, luna, căprioara, a întâmpina, a visa

12. Transcrie propozițiile, realizând acordul predicatului cu subiectul.

Vântul și îngerul (a ajutat – trecut) biata fetiță.

Din floristică albă și rotundă (a ieși – trecut) o pasăre ageră.

Pe câmpuri (a se găsi – prezent) flori albe și fragede, numite „rochița-rândunicii”.

13. Alcătuieste enunțuri în care verbul „a pune” să aibă sensuri diferite.

14. Caută în dicționar sensurile cuvântului zefir. Care sunt acestea?